

Postbus 2074, 3440 DB Woerden Tel. 0348-483474; contact@groenehart.info;
www.groenehart.info

Woerden, 9-9-2011,

Centrum Publieksparticipatie
Ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
Postbus 30316
2500 GH DEN HAAG

Betr.: reactie op Ontwerp-Structuurvisie

Geachte minister,

De Stichting Groene Hart is al bijna 15 jaar betrokken bij de ontwikkelingen in het Groene Hart. Het afgelopen decennium is er veelvuldig contact geweest met uw voorgangers en uw ministerie (van VROM).

De nu gepresenteerde Ontwerp Structuurvisie stelt ons enorm teleur. Hoe kan het zijn dat de rijks visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2040 in één keer zo radicaal is veranderd ?

Daar waar in het verleden altijd sprake is geweest van continuïteit van beleid en van graduele beleidsverschuivingen, is nu een compleet andere beleidsvisie voor de komende decennia neergelegd. De vraag rijst hoe het Kabinet dit wil verantwoorden naar de inwoners en bedrijven van Nederland en naar haar Europese partners. De verslechterde economie van ons land en van Europa zou eerder reden moeten zijn om de gevolgen van (te) hooggestemde verwachtingen over economische ontwikkelingen zoals de aanleg van nieuwe woongebieden, bedrijfsterreinen en infrastructuur te herijken. Juist nu liggen er kansen voor selectieve ontwikkeling , voor duurzame groei en voor ecologische principes van planning. Deze principes kunnen de basis vormen voor een duurzaam en evenwichtig ruimtelijk én economisch beleid.

De bevolkingsontwikkeling van ons land vertoont al jaren een gewijzigd beeld. In de perifere delen van Nederland is er nu al sprake van bevolkingskrimp. Ook in het Groene Hart is duidelijk sprake een teruglopend inwonertal. Dat zou moeten leiden tot een gewijzigd woningbouwbeleid. Het principe van Migratie Saldo Nul kan neerwaarts worden bijgesteld. Ook kunnen die delen die bij de vaststelling van de Nota Ruimte uit het Groene Hart zijn gehaald, weer worden teruggebracht binnen het Groene Hart. Wij doelen op de Zuidplaspolder (was bedoeld voor Rotterdam) , de Polder Rijnenburg (voor Utrecht) en Bloemendalerpolder (voor Amsterdam)

Het is van groot belang om op dit moment zorgvuldige keuzen te maken voor de richting waarin wij Nederland in de toekomst willen ontwikkelen. Nederland Transportland heeft zijn maximale milieugrenzen bereikt (zoals ook te zien in de Duurzaamheidsmonitor en de Balans van de Leefomgeving. Slechts verbetering van het transport over water , per spoor en via ondergrondse leidingen is ruimtelijk nog mogelijk. Beter is het om te kiezen voor Nederland Kennisland. Brainports zijn de Mainports van de toekomst. Gelet op de wereldwijde verschuiving van productiecentra en consumptiecentra (gezien de per werelddeel

verschillende bevolkingsontwikkeling) is een keuze voor Nederland als hoogwaardig kenniscentrum op het gebied van technologie, bioscience en agrotechnologie een meer doelmatige en duurzame keuze.

De Ontwerp Structuurvisie I & R baseert zich op (gedeeltelijk) achterhaalde economische aannames, kiest voor een bijna ongebreidelde mobiliteit en toetst slechts zijdelings de consequenties hiervan voor de kwaliteit van de leefomgeving. Daarmee doet de regering het land en zichzelf tekort en breekt zij met de goede Nederlandse traditie van evenwichtig ruimtelijk plannen en ontwikkelen. De door Haskoning opgestelde MER Structuurvisie laat zien dat de Ontwerp Structuurvisie een breed palet aan ontwikkelmogelijkheden had moet bieden en dat de nu voorgestelde keuzen feitelijk visieloos zijn.

De rapportage IBIS werklocaties, stand van zaken 1-1-2011, laat zien dat de huidige economische ontwikkeling niet kan worden omgebogen door rücksichtslos te kiezen voor méér havengebieden, méér bedrijventerreinen en méér wegen. Het aanbod aan thans uitgifbaar bedrijfsterrein is meer dan het tienvoudige van de jaarlijkse behoefte!

Voor het landelijk gebied van Nederland is in het geheel geen ruimtelijke visie ontwikkeld. De ambities m.b.t. natuur worden teruggebracht tot wat "internationaal moet" en afspraken uit het verleden worden niet of slechts gedeeltelijk nagekomen. Een Kabinetsvisie op de agrarische ontwikkeling van het platteland ontbreekt terwijl er wel gesproken wordt over het (Europees) Gemeenschappelijk Landbouw Beleid en de keuzes die daarin gemaakt kunnen (en moeten) worden. Landbouw (vooral glastuinbouw en intensieve veehouderij) wordt als economisch speerpunt Greenport aangeduid en veel moet (blijkbaar) wijken voor dit belang. Deze keuze dwingt landbouw in de positie van industriële bedrijfstak met op lange termijn een onzeker perspectief (gezien de gunstiger productie omstandigheden in Zuid Europese landen en de kostprijsontwikkeling op de wereldmarkt). Een belangenafweging tussen een meer industriële landbouw enerzijds en een landbouw met verweving van natuur en landschap anderzijds, met een daarbij behorende reële kosten/batenanalyse ontbreekt helaas.

Gelet op het voorgaande pleiten wij nadrukkelijk voor het behouden van het Groene Hart als Nationaal Landschap. Juist het Groene Hart is een Nationaal Landschap waar het Rijk zich in de afgelopen jaren zelf hard voor heeft gemaakt en de verantwoordelijkheid als gebiedsregisseur samen met de Groene Hart provincies op zich heeft genomen. Alleen al vanwege het feit dat het Groene Hart over provinciegrenzen heen reikt, van essentieel belang is voor het welzijn van zes miljoen Randstedelingen en van grote betekenis is voor een goed internationaal vestigingsklimaat voor bedrijven en hun werknemers, is rijkscoördinatie vereist.

Daarnaast is het Groene Hart- als een van de grootste aaneengesloten wetlands-gebieden in de wereld - niet alleen van nationale betekenis maar zelfs van Europees en internationaal belang. Het is hét zichtbare visitekaartje van Nederland voor de miljoenen toeristen die in ons land met vliegtuig of auto arriveren.

Binnen het Europees en Internationaal Landschap Groene Hart zijn van uitzonderlijke betekenis:

- De Natura2000 gebieden (onder meer Naardermeer, Botshol, Nieuwkoopse Plassengebied, Reeuwijkse Plassengebied, Boezems van Kinderdijk, Donkse laagten, Zouweboezem) ;
- De Ecologische Hoofdstructuur met de Groene As tussen Amstelland en Spaarnwoude en de Groene Ruggengraat als verbinding tussen IJsselmeer en Biesbosch met o.a. de Vechtstreek, de Hollands- Utrechtse veenweidegebieden zoals Reeuwijk Driebruggen, Krimpenerwaard, Lopikerwaard en Alblasserwaard);
- De weidevogelgebieden;
- Waterrijke gebieden met kansen voor watersport;

- Cultuurhistorisch waardevolle gebieden zoals de Stelling van Amsterdam, de Oude Hollandse Waterlinie en de Nieuwe Hollandse Waterlinie; de Romeinse Limes. Delen van het Groene Hart zijn aangewezen als UNESCO-Werelderfgoed (zoals het Molencomplex van Kinderdijk en de Stelling van Amsterdam)
- Cultuurhistorische slagenverkavelingen met tiendwegen, boerderijstroken, geriefhout en pestbosjes die de veenweidegebieden kenmerken.

Gelet op het voorgaande pleit de Stichting nadrukkelijk voor het aanwijzen van het Groene Hart als Europees Landschap met internationale betekenis. Bescherming van alleen de Natura2000 gebieden en de EHS betekent dat circa 80% van het Groene Hart niet beschermd zal worden!

Het absoluut noodzakelijk gebleken om bodemdaling tegen te gaan. Het robuuster maken van het watersysteem door meer oppervlaktewater en door peilverhoging is bij uitstek aan de orde in het Groene Hart. Waterstaatkundige aspecten zijn integraal onderdeel van ruimtelijke planning.

De Stichting Groene Hart heeft met andere maatschappelijke partners op lokaal en regionaal niveau de effecten van de Ontwerp Structuurvisie voor het Groene Hart onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat het ontbreken van sturing op rijksniveau grote gaten in de bescherming van het waardevolle Groene Hart zal veroorzaken. Alleen al het feit dat meer dan 67 overheidsinstanties (59 gemeenten, 3 provincies en 5 waterschappen) zich zonder coördinatie zullen gaan bezig houden met het dagelijks invullen van het door het Rijk nu gecreëerde vacuüm zal leiden tot een enorm scala aan ongewenste ontwikkelingen. Dat risico is nadrukkelijk aanwezig. Daarom is centrale regie nodig: "Wat decentraal niet kan, zal centraal moeten!" Een stringent planologisch beschermingsregime is noodzakelijk volgens het principe "geen ingrepen, tenzij onvermijdelijk en compenseerbaar".

De Stichting Groene Hart en de medeondertekenende partijen verzoeken dan ook dringend om handhaving van nationale sturing van het Nationaal Landschap Groene Hart én om voldoende kaderstelling in de Ontwerp Structuurvisie (en daaruit voortvloeiende wetgeving) voor het ruimtelijk beleid voor dit Nationaal Landschap.

Drs. J.A. Gast, voorzitter

Drs. B. Feis, directeur

Deze brief wordt mede ondertekend door de volgende organisaties:

Beraad Stadsrand Gouda Krimpenerwaard
 Beschermers Amstelland
 Bomenbond Rijnland
 Geschiedkundige Vereniging Oudewater
 Historisch Archief Muiden
 Historische Kring IJsselstein
 Historische Vereniging van Krimpen aan de Lek "Crempene"
 KNNV Stichts Hollandse Polderland
 Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afd. Den Haag
 Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afd. Gouda
 Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afd. Leiden
 Kwaliteitsteam Buytenpark (stichting i.o.)
 Milieucentrum Amsterdam
 Milieudefensie Nederland
 Milieudefensie afdeling Haarlem

Moordrechtse Milieuvereniging De Zuidplaspolder
Natuurmonumenten
Natuur- en Vogelwacht de Alblasserwaard
Stichting Hugo Kotestein
Stichting De Groene Buffer
Stichting Duinbehoud
Stichting GROTE POLDER GROENE hart
Stichting Heemtuin Goudse Hout
Stichting Het Zuid-Hollands Landschap
Stichting Historische Kring Liemeer
Stichting Milieu- en Natuurbescherming Kennemerland
Stichting Red de Polder
Stichting Werkgroep Behoud Lopikerwaard
Tuin van Ghesel Groote
Vereniging Hart voor het Groene Venster
Vereniging Open Nieuwveens Polderlandschap
Vereniging Spaar het Gein
Vereniging tot behoud van het open landschap van Kaag en Braassem
Vereniging Vrienden van 't Gooi
Vogelwacht Utrecht
Werkgroep Gouda <--> Krimpenerwaard
Werkgroep Ommoordse Veld Open & Groen